

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 7Cdo/68/2021                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 6116203725                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 30.03.2023                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Lubor Šebo               |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2023:6116203725.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ Ing. I. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, D., 2/ Ing. Y. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. T. 7, X., oboch zastúpených Advokátskou kanceláriou Matejka & Haluška, s. r. o., so sídlom Lazovná 20, Banská Bystrica, IČO: 47 257 415, proti žalovaným: 1/ GOREA, s.r.o., so sídlom Farská 6, Žilina, IČO: 36 432 504, 1a/ MEDICA SOLUTION, s. r. o., so sídlom Zelená 2C/X3, Banská Bystrica, IČO: 43 817 041, oboch zastúpených Mgr. Petrom Luptákom, advokátom, Advokátska kancelária v Banskej Bystrici, Námestie Štefana Moyzesa 3, 2/ Mesto Banská Bystrica, so sídlom ul. Československej armády 26, Banská Bystrica, IČO: 00 313 271, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica, pod sp. zn. 13C/62/2016, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 05. septembra 2019 sp. zn. 16Co/71/2018, takto

### rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovanému 1/ voči žalobcom 1/ a 2/ priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Žalovaný 2/ nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1.Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 03. októbra 2017, č. k. 13C/62/2016-124 žalobu žalobcov 1/ a 2/ zamietol a žalovaným 1/, 1a/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom 1/ a 2/ v rozsahu 100 %.

1.1 Súd prvej inštancie zistil, že žalobcovia sa svojou žalobou domáhali určenia, že vlastníkom spornej nehnuteľnosti a to pozemku č. XXXX/XX, zapísaného na LV č. XXXX je Mesto Banská Bystrica (žalovaný 2/) na tom skutkovom základe, že zmluva, ktorou Mesto Banská Bystrica previedlo svoje vlastnícke právo na tretiu osobu (Ing. W. X.) je absolútne neplatná v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalobcovia 1/ a 2/ sú vlastníci stavby predajného

stánku zapísaného na LV č. XXXX, ktorý stojí na spornom pozemku č. XXXX/XX a ktorý vlastnícky patrí žalovaným 1/ a 1a/, každému po jednej polovici. Žalobcovia mali k pozemku pod stavbou nájomný vzťah so žalovaným 2/, ktorý ale skončil dňom 31.05.2009. Vlastnícke právo k pozemku následne žalovaný 2/ previedol na Ing. W. X.. Následne došlo k ďalším prevodom na právneho predchodcu KULO, s. r. o. a na žalovaných 1/ a 1a/.

1.2 Žalobcovia ako dôvod absolútnej neplatnosti prevodu sporného pozemku z žalovaného 2/ na Ing. W. X. uviedli § 39 Občianskeho zákonníka a to, že Mesto Banská Bystrica nevykonalo vysporiadanie vlastníckych práv k predajným stánkom, čo malo byť podmienkou pre uzatvorenie kúpnej zmluvy. Súd prvej inštancie považoval za nesporné, že žalobcovia sú vlastníkami stavby predajného stánku na pozemku vo vlastníctve tretích osôb a že vlastnícke právo žalobcov k stavbe nikto nespochybňuje. Podľa súdu prvej inštancie však žalobcovia existenciu naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe nepreukázali, keďže nemali právny vzťah k spornému pozemku. V danom právnom vzťahu podanou žalobou nemohlo dôjsť k odstráneniu spornosti a žalobcovia by nemohli dosiahnuť ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Určovacia žaloba nie je opodstatnená vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamena úplne vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, ak požadované určenie má len povahu predbežnej otázky. Súd prvej inštancie uviedol, že vzhľadom na iné právne spory vedené pred Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 13C/46/2014 o odstránenie stavby a pod sp. zn. 14C/187/2015 o vydanie bezdôvodného obohatenia, posudzovaná žaloba neznamena ani úplne vyriešenie obsahu spornosti, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je. Napokon žalobcovia nepreukázali, že právny úkon, ktorým došlo k prevodu vlastníckeho práva, by mal byť neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

2. Odvolací súd rozsudkom z 05. septembra 2019 sp. zn. 16Co/71/2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť nahradiť žalovaným 1/, 1a/ a 2/ trovy odvolacieho konania v celom rozsahu.

2.1 Odvolací súd uviedol, že odvolanie žalobcov 1/ a 2/ nebolo dôvodné. Ich povinnosťou bolo preukázať naliehavý právny záujem na určovacej žalobe, ktorú podali v čase účinnosti Občianskeho súdneho poriadku a ktorý sa posudzuje aj podľa novej právnej úpravy podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku. Tvrdenie žalovaných, že listom z 11.02.2009 žalovaný 2/ vypovedal žalobcom nájomnú zmluvu, že výpoveď z nájmu žalobcovia prevzali 17.02.2009 a nájomný vzťah skončil dňom 31.05.2009, žalobcovia nespochybnili. Nebolo sporné, ani to, že žalobcovia sú vlastníkami stavby predajného stánku na pozemku vo vlastníctve žalovaných 1/ a 1a/ a že vlastnícke právo žalobcov k stavbe nik nespochybňuje.

2.2 Podľa odvolacieho súdu neistota žalobcov po zániku nájomného vzťahu nemôže byť odstránená ani voči žalovanému 2/, ani voči ktorémukoľvek ďalšiemu vlastníkovi sporného pozemku, ku ktorému žalobcovia nepreukazujú žiadny relevantný právny nárok. Ich právnu neistotu nevyrieši posudzovaná žaloba, ktorá nemá význam vzhľadom k nespornej skutočnosti, že právny vzťah žalobcov k spornému pozemku upravená nájomná zmluva, ktorá zanikla výpoveďou zo strany žalovaného 2/ ešte v roku 2009. Tvrdené neisté postavenie sa rozhodli žalobcovia riešiť žalobou až v roku 2016, hoci vo vzťahu k žalovanému 2/ tak podľa odvolacieho súdu mohli urobiť už v čase, keď tento previedol vlastnícke právo k spornému pozemku.

2.3 Odvolací súd zároveň uviedol, že žalobcovia ani vecne nespochybnili vlastnícke vzťahy, ktoré k spornému pozemku vznikli, o čom svedčí zápis vlastníckych práv do katastra nehnuteľností od roku 2009 doteraz. Žalobcovia síce tvrdili, že dôvodom absolútnej neplatnosti prevodu sporného pozemku zo žalovaného 2/ na Ing. W. X. malo byť, že žalovaný 2/ nevykonal vysporiadanie vlastníckych práv k predajným stánkom, čo malo byť podmienkou uzatvorenia kúpnej zmluvy, ale nepovažovali za potrebné účastníka tvrdeného sporného právneho úkonu žalovať. Podľa odvolacieho súdu aj z tohto dôvodu žalobcovia nespochybnili záver súdu prvej inštancie o neexistencii naliehavého právneho záujmu. Otázka, či žalovaný 2/ previedol sporný pozemok na právneho predchodcu žalovaných 1/ a 1a/ platne nemohla byť v určovacej žalobe riešená prejudiciálne. Z hľadiska posúdenia naliehavého právneho záujmu žalobcovia neuviedli, aké právne dôsledky vyvodzujú z tvrdenej neplatnosti voči žalovanému 2/ a ďalším vlastníkom sporného pozemku, ktorých právne postavenie určovacia žaloba ako preventívny prostriedok predchádzania sporov nijako nerieši.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z § 420 písm. f) a z § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolatelia žiadali, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Dovolatelia zároveň podali návrh na odloženie právoplatnosti napadnutého rozsudku v zmysle § 444 ods. 2 CSP s poukazom na dôvody hodné osobitného zreteľa (procesná efektívnosť, právna istota).

3.1 Porušenie práva na spravodlivý proces namietali v súvislosti s nedostatkom riadneho odôvodnenia rozhodnutí súdov v základnom konaní, ktoré sa podľa nich nedostatočne vysporiadali s danosťou naliehavého právneho záujmu. Žalobcovia mali za to, že naliehavý právny záujem preukázali najmä odvodením od vlastníctva stavby na spornom pozemku ako aj od úmyslu kúpy pozemku. Boli toho názoru, že úlohou súdov bolo vyhodnotiť existenciu naliehavého právneho záujmu na určení požadovanom žalobou predovšetkým vo svetle dôvodov uvádzaných žalujúcou stranou. Súd prvej inštancie žalobcom neposkytol žiadne vysvetlenie, resp. protiargumentáciu, prečo tvrdenia žalobcov o danosti naliehavého právneho záujmu boli nesprávne. Odôvodnenie súdov v základnom konaní o nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení považovali žalobcovia za nepreskúmateľné a ich výsledok v podobe právneho záveru o absentujúcom naliehavom záujme za arbitrárny. Rovnako porušenie práva na spravodlivý proces videli v tom, keď sa odvolací súd žiadnym spôsobom nevysporiadaval s odvolacími námietkami žalobcov, ktoré sa týkali najmä naliehavého právneho záujmu odvodzovaného od úmyslu kúpy pozemku.

3.2 Nesprávne právne posúdenie v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolatelia videli pri riešení otázok: 1. „Má vlastník stavby v prípade jeho pochybností o tom, kto je vlastníkom pozemku, na ktorom je stavba postavená, naliehavý právny záujem na určení (ust. § 137 písm. c) CSP), kto je vlastníkom pozemku, na ktorom je stavba postavená?“ V prípade kladnej odpovede dovolatelia ďalej koncipovali ďalšie otázky 1a: „Je naliehavý právny záujem podmienený tým, že vlastník stavby má k cudziemu pozemku, na ktorom je stavba postavená, právo zaväzujúce vlastníka pozemku strpieť umiestnenie stavby (ako je napríklad právo z nájmu)?“ 1b: „Je naliehavý právny záujem vylučovaný tým, že knihovným vlastníkom pozemku už bola voči vlastníkovi stavby podaná žaloba na plnenie opierajúca sa o vlastníctvo pozemku (ako je napríklad žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia získaného umiestnením stavby na pozemku bez právneho dôvodu alebo žaloba o odstránenie stavby)?“ Podľa žalobcov vlastník stavby má naliehavý právny záujem na určení vlastníka pozemku. Naliehavý právny záujem vlastníka stavby na určení, kto je vlastníkom pozemku zastavaného stavbou je odvodzovaný od neistoty ohľadne totožnosti subjektu, ktorý sa s vlastníkom stavby nachádza v rôznorodých právnych vzťahoch. Právne vzťahy medzi vlastníkom stavby na jednej strane a vlastníkom pozemku na strane druhej vznikajú bez zreteľa na to, či umiestneniu stavby na pozemku svedčí právny titul, alebo nie. Na základe uvedeného dovolatelia následne tvrdili, že naliehavý právny záujem vlastníka stavby na určení vlastníka pozemku, na ktorom sa stavba nachádza nie je podmienený tým, že vlastník stavby má k pozemku právo zaväzujúce jeho vlastníka strpieť umiestnenie stavby. Záverom uviedli, že ani situácia, kedy už bola vlastníkom pozemku podaná žaloba na plnenie naliehavý právny záujem vlastníka stavby na určení, kto je vlastníkom pozemku, nevylučuje. Dovolatelia v rámci nesprávneho právneho posúdenia poukázali aj na rozpor súdov v základnom konaní s judikatúrou Českej republiky.

4. Žalovaný 1/ sa k dovolaniu vyjadril a žiadal, aby dovolací súd odmietol dovolanie v celom rozsahu ako neprípustné, prípadne zamietol ako nedôvodné a zaviazal žalobcov na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

4.1. Žalovaný 2/ sa k dovolaniu vyjadril a navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

6. Porušenie práva na spravodlivý proces dovolateľa namietali v súvislosti s nedostatkom riadneho odôvodnenia rozhodnutí súdov v základnom konaní, ktoré sa podľa nich nedostatočne vysporiadali s danosťou naliehavého právneho záujmu. Rovnako bolo nesprávnym procesným postupom súdu, keď žiadnym spôsobom nereagoval na námietky žalobcov. Odôvodnenie súdov v základnom konaní o nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení považovali žalobcovia za nepreskúmateľné a ich výsledok v podobe právneho záveru o absentujúcom naliehavom záujme za arbitrárny.

7. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

8. Dovolací súd súčasne pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP). Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Z odôvodnenia rozhodnutí nižších inštancií je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Z rozhodnutia oboch súdov vyplýva, na základe akých skutočností dospeli k záveru, že nie je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení (bod 11 - 13 napadnutého rozhodnutia). Súd prvej inštancie správne odôvodnil zamietnutie žaloby tým, že žalobcovia 1/ a 2/ existenciu naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe nepreukázali, lebo nemajú právny vzťah k pozemku. Podanou žalobou za uvedeného stavu by nemohlo dôjsť k odstráneniu spornosti a žalobcovia by nedosiahli ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Vo väzbe na uvedené potom rozhodol aj odvolací súd, ktorý zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, jeho postup vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie nemožno považovať za neodôvodnený, pričom odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má

všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Odvolací súd uviedol, že odvolanie žalobcov 1/ a 2/ nebolo dôvodné. Ich povinnosťou bolo preukázať naliehavý právny záujem na určovacej žalobe, pričom tvrdenie žalovaných, že listom z 11.02.2009 žalovaný 2/ vypovedal žalobcom nájomnú zmluvu, že výpoveď z nájmu žalobcovia prevzali dňa 17.02.2009 a nájomný vzťah skončil dňa 31.05.2009, žalobcovia nespochybnili. Neistota žalobcov po zániku nájomného vzťahu nemôže byť odstránená ani voči žalovanému 2/, ani voči ktorémukoľvek ďalšiemu vlastníkovi sporného pozemku, ku ktorému žalobcovia nepreukazujú žiadny relevantný právny nárok. Dovolací súd zároveň uvádza, že odôvodnenie rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

11. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľov, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011). Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré žalobcovia uvádzali v dovolaní o zmätočnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie, trpiacich nedostatkom riadneho odôvodnenia s poukazom na nevysporiadanie sa s námietkami žalobcov 1/ a 2/, pretože uvedené nezistil. Pre úplnosť dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci túto vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017); tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

12. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcov 1/ a 2/ odmietol (§ 447 písm. c) CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

13. Nesprávne právne posúdenie dovolateľa videli pri riešení otázky: „Má vlastník stavby v prípade jeho pochybností o tom, kto je vlastníkom pozemku, na ktorom je stavba postavená, naliehavý právny záujem na určení (ust. § 137 písm. c) CSP), kto je vlastníkom pozemku, na ktorom je stavba postavená?“ Zároveň v prípade kladnej odpovede na túto právnu otázku žalobcovia 1/ a 2/ položili dovolaciemu súdu ďalšie otázky týkajúce sa naliehavého právneho záujmu.

14. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní. Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnu otázku nastolí, nie už tým, pod ktoré písmeno § 421 CSP ju podradí.

15. Dovolací súd uvádza, že ťažiskom v spore bolo vyriešenie otázky naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, pričom súdy v základnom konaní správne dospeli k záveru, že žalobcovia 1/ a 2/ nepreukázali naliehavý právny záujem. Keďže naliehavý právny záujem nepochybne súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti práv alebo neistoty žalobcov v ich právnom vzťahu, je podľa názoru dovolacieho súdu zrejmé, že v tomto prípade podanou žalobou k odstráneniu spornosti práv žalobcov nemohlo dôjsť, keďže žalobcovia 1/ a 2/ nemajú k spornému pozemku žiadny právny vzťah resp. jeho existenciu ani netvrdia. Dovolací súd je toho názoru, že vyriešením žalobcami položenej akademickej otázky sa postavenie žalobcov v predmetnom spore nezmení, keďže z okolností preukázaných v spore vyplýva, že žalobcovia sú vlastníkom stavby (predajného stánku) na pozemku vlastnícky patriacom tretím osobám (žalovaným 1/ a 1a/) a ich právny vzťah bol ukončený dňom 31.05.2009 výpoveďou zo strany pôvodného vlastníka (žalovaného 2/), čo v rámci konania nebolo spochybnené.

16. Ako vychádza z odôvodnení rozhodnutí nižších súdov, súdy na otázku žalobcov formulovanú v dovolaní odpovedali (záporne), pričom nezistili žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by viedli k záveru, že by vlastníkom stavby na cudzom pozemku mal naliehavý právny záujem na tom, kto je vlastníkom sporného pozemku. Z uvedených dôvodov odpoveď na žalobcami nastolenú všeobecnú, akademickú otázku nemožno judikátorne uzavrieť. Dovolací súd zároveň uvádza, že sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b) CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/203/2016, 2Cdo/54/2018, 3Cdo/ 6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017).

17. K otázke danosti naliehavého právneho záujmu dovolací súd uvádza, že otázka naliehavého právneho záujmu je výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé jedno rozhodnutie o posúdení naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady. Pokiaľ účelom § 421 ods. 1 písm. b) CSP je to, aby sa vyriešením niektorej, doposiaľ ešte dovolacím súdom nevyriešenej právnej otázky vytvorila a ustálila rozhodovacia prax dovolacieho súdu, je namieste konštatovanie, že vyriešením takto individuálnej otázky ako je určenie naliehavého právneho záujmu sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na preukázanie naliehavého právneho záujmu postupujú súdy vždy rozdielne v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach. Takáto rýdzo akademická povaha otázky bez možnosti ovplyvnenia tou či onou možnou odpoveďou na ňu aj výsledku konania v tejto veci, ktorej správnosť si dovolatelia chceli dovolacím súdom len osvedčiť spôsobovala, že nemohla byť naplnená tá požiadavka zákona, že tu ide o otázky, od ktorých vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

18. V neposlednom rade dovolací súd uvádza, že neakceptovateľnosť daných otázok dovolateľov, vyplýva i zo samotného tvrdenia dovolateľov, že ich riešenie je v rozpore s ustálenou judikaturou, pritom pri nich odkazuje na rozpor s rozhodovacou praxou súdov Českej republiky, v ktorej súvislosti nemožno polemizovať s názorom o nezáväznosti judikatury vrcholných súdnych ustanovizní iných štátov, ktoré je možné považovať len za interpretačnú pomôcku pre obdobné právne situácie na území Slovenskej republiky s ohľadom na spoločnú právnu kultúru a obsahovo hodnotové vnímanie spravodlivosti a ústavnej konformnosti.

19. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že v dovolaní absentuje také vymedzenie právnej otázky, od vyriešenia, ktorej reálne záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu; v dôsledku čoho prípustnosť jej dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP nevyplýva.

20. Dovolací súd dovolanie dovolateľov v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

21. Podľa § 444 ods. 2 CSP, ak nejde o rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť plniť, dovolací súd môže na návrh odložiť jeho právoplatnosť, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa; ustanovenie § 230 tým nie je dotknuté.

22. Najvyšší súd nezistil splnenie podmienok pre odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 2 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/144/2019, 4Cdo/108/2019, 9Cdo/72/2020).

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.